

Iparosodó környezet

— Itt minden eredmény sokszorosan jutalmaz, mert a kiinduláshoz mér — az Alföldi Porcelángyár egyik mesterétől hallottam a megállapítást, válaszként arra a kérdésre: hogyan értékelik Vásárhelyen az iparosodást. Akaratlanul is patózszerűen telítődnek a szavak, a METRIPOND Méréleggyár, a HÓDGEP, az Alföldi Porcelángyár már meglévő három üze- me és az épülő negyedik, a csempegyár láttán. Az a kevés ipar, amit ez a város a múlttól örökölt, egészében megújítható. A Kokron Harrisnyagvárból hat telephellyel működő HÓDIKÓT lett. Egy esztendő alatt közel 1300 tonna kötöttáruat ad ez a vállalat 30 százalékkal többet, mint öt évvel korábban. A tavalyi 485 millió forint értékű áru egy negyedét szállították külföldre.

Évek óta eredményesen dolgozik a vállalat csongrádi és makói üze- me is. Az egykori malmokból kialakított üzemek is az iparosodás jelei. Húsz évvel ezelőtt a vásárhelyi malmok egyikét foglalta el a méréleggyár. Hittük volna-e akkor a kezdetleges méréleggyártás lát- tán, hogy műszeriparunk egyik legkorszerűbb gyárává válik ez a volt malomépület? A gyár mai programját így fogalmazza meg Deli Pál főkonstruktőr:

— Mérelegeink olyanok le- gyenek, amelyek a számítógépek nyelvén is tudnak beszélni.

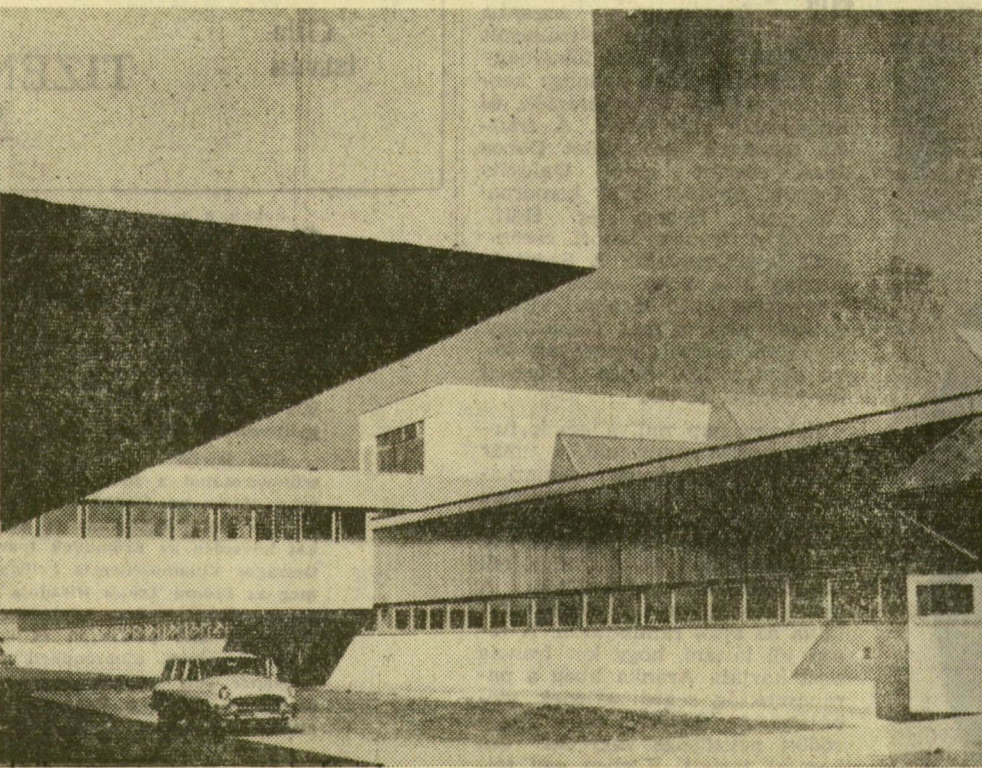
Ötvenmillió export

Hat évvel ezelőtt még csak 1,5 millió forint értékű árut exportált a METRIPOND Méréleggyár, tavaly már 50 millió forint volt az export-áru értéke.

Változik a Tisza-vidék, s vele együtt Csongrád megye is. Iparosodik a táj, változik az Alföld arca. Vonásait azok alakítják, akik Vásárhelyen rövidesen befejezik az Alföldi Porcelángyár negyedik üzemének építését is. Ezek a gyárak alkotják or- szágunk finomkerámia ipa- rájának új bázisát. Elsőnek az egészségügyi berendezéseket gyártó üzem épült fel. Már teljes kapacitással dol- gozik az edénygyár is. Az 1971. évi első piaci jelentések szerint már nemcsak a für- dőszoba-berendezések, hanem az edények iránt is nagy az érdeklődés Európában, Afri- kában, sőt Ázsia több országá- ban is. Az égetési segédesz- közők gyárának építésére 100 millió forintot költöt- tünk. Az edénygyár 270 mil- lióba került. Egy újabb 170 millió forintos beruházás eredményeként születik majd meg a csempegyár, amelynek a negyedik öt éves terv lakásprogramjának megvalósításában lesz majd jelentős szerepe.

Álmodozásból valóság

Néhány éve még akadtak vásárhelyiek, akik álmodo- zásnak tartották mindazt, ami ma valóság. De talál- kozhattunk ilyen szentesiek- kel is, akik a Kontakta Al- katrészigyár új üzemének felépítésében kételkedtek, pedig ma már a Baromfi- feldolgozó Vállalat meg a vegyipari vállalat mellett nemcsak a Kontakttal büszkélkedhetnek a szente- siek, hanem a befejezés előtt álló új téglagyárral is.

A Kontakta Alkatrészigyár szentesi új üze- me

Bármerre is járunk a me- gyében, itt is ott is felvil- lannak az új fények, ame- lyek nemcsak a múltba vi- lágítanak, hanem egy kissé a jövő útjára is. Évente több mint kétfélmilliárd forintot költünk beruházásokra. Vá- sárhelyen, Makón, Szentesen és Csongrádon is a jövőjét dúcolja alá a Csongrád me- gyei ember. A sok beru- házás ma nem cél: eszköz az élet megjavítására. Mert nemcsak a szentesi téglagyár, a vásárhelyi csempegyár épült és épül, hanem 900 vagonos fémsíró Szente- sen, hűtőtároló Derekegyhá- zán, sertéshizláló telep Pan- kotán, szakosított sertéstelep Hódmezővásárhelyen, Fábi- ánsebestyénen. Korszerűsítik Hódmezővásárhely, Csongrád vizellátását, fejlesztik a föld- gázszolgáltatást.

Néhány hónapja adták át

rendeltesének Szentesen a Baromfi Feldolgozó Vállalat új munkacsarnokát. Itt óránként háromezer csirkét vagy ezer kacstát, illetve ezer pulykát tudnak feldol- gozni. Makón is korszerűsít- tették a termelést. A BMG helyi üze- me a hagyományos termékek, borsóaratók- és cseplőgépek, a szárítóberen- dezések mellett kukorica és hagymabetakarító gépeket is gyárt. A csongrádi gyárak is megtöbbszörözték termelésü- ket. Közülük kiemelkedik a Tisza Bútoripari Vállalat és a Fűtőberendezések Gyára.

Nagyléptű fejlődés

A jelen: az építkezés szen- vedélyes követelése iparban,

mezőgazdaságban. Nem tud- ják kielégíteni a vállalatok, a termelőszövetkezetek, ál- lami gazdaságok a lakóház építők igényeit. Csak ezért nem nagyobbak iparosodó lépteink Csongrád megyé- ben.

Iparosodó táj, nagyléptű fejlődés. Szükség is van er- re, mert Csongrád megye is szerényen és szegényen lé- pett a történelem új szaka- szába. Hosszan sorolhatnánk mindazokat az építkezéseket, gyárakban, termelőszövetke- zetekben, városokban, fal- vakban, amelyek formálják a megye arcát. Ennyi is szemlélteti: a Csongrád me- gyei táj iparosodó táj.

NAGY PÁL

Új arcú községeink

ez volt a gyakoribb. Aki most épít, de sokkal más- képpen teszi! 1876 új ház- hoz kezdtek az utolsó négy esztendőben a mi járásunk- ban.

Kényelmesebb az élet az új házakban, de az egyes ember gyöngye arra, hogy mindent megteremtsem ma- gának. Ha kilépünk az utcá- ra, nem szeretünk sárba lépni. Majdnem hetven kilomé- ter szilárd burkolatú járda épült községeinkben, és 45 kilométer kitűnő út. Itt sem az ideiglenesség a jellemző. Elég végigmenni a Rúzsát és Űllést összekötő új úton, hogy meggyőződjünk róla.

Öseinkig visszamenő gene- rációk gondja volt a tiszta, egészséges ivóvíz. Hóolvadás után szinte belvizet merített a gémeskutakból a vödör, most szikrázó bádoggal be- vonít víztornyok nyújtózkod- nak sóban a magasba. Ki- lenéssel szaporodott a vízmű- vek száma, a vezetékhalóz- at pedig 140 kilométerrel. Na- gyobb községeink már csat- tornázással bajlódnak.

Tiszta víz és egészség kö- zel állnak egymáshoz. A víztornyokat és egészséghá- zakat építő törekvés is rokor- tehát. Egymás után épülnek az új orvosi rendelők, jut belőlük olyan apró közsé- geknek is — külön orvossal természetesen —, mint Öttö- mös vagy Dóc. A sándorfal- viak egészségházát adták át legutóbb talán ez is a leg- korszerűbb.

Nehéz eredményeinket rö- viden összefoglalni. Akár- merre nézünk, annak a pél-

dázatát látjuk, hogy anyagi erőnköt fontos feladatok megoldására fordítjuk, és a lehető legjobb megoldásokat keressük. Fejlődésünkkel együtt lépő falut akarunk, bővülő iskolahálózattal, ke- reskedelemmel, művelődési lehetőségekkel, olyat, ahol a dolgozó ember a városihoz hasonló körülmények között élvezheti munkája gyümö- csét. Es gondolunk a tanyán élők boldogulására is. Négy év alatt 53 kilométerrel nőtt a tanyák közé búzó fehér villanydrótok hossza, 66 kül- területi iskolában terem- tö- dött meg ezzel a korszerű oktatás föltétele.

HORVÁTH DEZSŐ

A szentesi új orvosi rendelő

Keresetek, jövedelmek, életszínvonal

Elmozdultunk az utolsó helyről

A labdarúgás hível is örömmel nyugtáznák a hírt, hogy elmozdultak a tabella aljáról, de kétszeresen jobban esik az, hogy környezetünk lakóinak átlagkeresete, életszínvonalának mértéke úgy alakult az elmúlt esztendő során, hogy Csongrád megye elmozdult az utolsó helyről. Átlagokról esik szó, nem pedig személyekről, egyes családokról. Az is köztudott, hogy az átlagok sok mindent eltakarnak. A növekvő átlagok egyeseknél csökkenést, a csökkenő számok egyeseknél emelkedést is jelenthetnek. Az élet sokrétű, ahány család, annyi féle gazdálko- dás, beosztás, igény, óhaj, ízlés, kiadás és bevétel. De száz- ezer emberről mégsem lehet külön-külön kimutatást ké- szíteni, elégedjünk meg az átlagokkal.

A nem mezőgazdaságban foglalkoztatottak létszáma az elmúlt öt év alatt 23 ezer fővel, kerekén 30 százalékkal emelkedett, s 1970-ben meghaladta a 100 ezer főt — adia hírül a legutóbbi statisztikai felmérés. Legnagyobb mértékben az építőipar és a kereskedelem létszáma nőtt. Könnyű belátni azt az összefüggést, hogy az ipari létszám alaku- lása szoros kapcsolatot mutat a vállalati érdekeltiségi rend- szerrel. A vállalatoknak előnyös létszámnövelés időszaká- ban rendkívül gyorsan nőtt az iparban foglalkoztatottak száma, majd a gazdasági szabályzó megváltoztatása után 1970-ben 15 év óta először stagnált.

A lakosság részére történő banki kifizetések tavaly már az országosnál nagyobb mértékben, 14 százalékkal halad- ták meg a korábbi esztendőét, s a harmadik öt éves terv egészében évi átlagban 10 százalékkal emelkedtek. A múlt évben a kifizetésekben a bérek és bérjellegű tételek 12 százalékkal nőttek. A növekedésben a korábbi évektől eltérően a létszámemelkedéssel szemben az átlagkerese- tek emelkedése játszott nagyobb szerepet.

A megfigyelt nem mezőgazdasági ágazatokban tavaly 7 százalékkal emelkedett az átlagkereset és 28 százalékkal haladta meg az 5 évvel korábbit. A keresetek leggyorsab- ban — 5 év alatt 41 százalékkal — az építőiparban nőttek és jelenleg havi átlagban több száz forinttal meghaladják a többi ágazatét. A főbb ágazatok keresetnövekedése gyors- sabb volt az országos átlagnál, és ennek hatására Csongrád megye a keresetnagyság megyenkénti rangsorában a ko- rábban elfoglalt utolsó helyéről előbbre lépett.

A keresetemelkedés mértéke egyenként különböző volt, s változásokat okozott a foglalkoztatottak keresetkate- góriái szerinti összetételében 1970-ben 1966-hoz képest: mivel a keresetek magasabb átlag körül szóródtak, növeke- dett a keresetek differenciálsága, nagyobb határook között mozognak a havi keresetek, jelentősen nőtt a magasabb keresetű dolgozók száma és aránya, az építőiparban dol- gozók egyharmadának havi fizetése meghaladja a 3 ezer forintot, az alkalmazotti állománycsoportban lényegesen nagyobb mértékben nőtt a magasabb keresetűek aránya, mint a munkások között és végül a férfiak között is gyors- sabban nőtt a magas keresetűek aránya, mint a nőknél. A mezőgazdaságban dolgozó emberek jövedelme éppen az elmúlt tervciklusban alakult igen szépen. Az állami mező- gazdaságban foglalkoztatottak átlagjövedelme 40 százalé- kal, a termelőszövetkezeti dolgozó tagok közülől származó jövedelme mintegy 45 százalékkal nőtt öt év alatt. Tavaly az állami gazdaságok dolgozóinak 28—29, a ter- melőszövetkezetek nem nyugdíjas tagjainak 20—21 ezer forint volt az évi átlagjövedelme.

Az életszínvonal alakulását persze még nem jelzi pon- tosan a bérek és jövedelmek változása, hiszen közben az árak is emelkedtek. De az árak növekedése nem volt olyan arányú, mint a béreké. Egyetlen tényadatot érdemes meg- jegyezni: a lakosság takarékbetétállománya az elmúlt év- ben 20 százalékkal nőtt, meghaladva az előző évi növeke- dést és a jövedelmek növekedési ütemét is. Egy lakosra Csongrád megyében 4300 forint betét jut, 220 forinttal több, mint országos átlagban.

A jólét és kulturáltabb élet jellemzője a vásárlás szer- kezete is. Örömmel állapíthatjuk meg, hogy környezetünk- ben a vásárlások szerkezete fejlettebb az országosnál, s az összeforgalmon belül kisebb az élelmiszerék aránya és nagyobb az egy lakosra jutó ruházati és a vegyiparcikk forgalom. Így volt ez öt évvel korábban és így van jelen- leg is.

A havi keresetekről néhány adat: tavaly a munkások havi keresete 1826 forint volt. Néhány vállalatot is fel lehet sorolni: a kőolajtermelőknél 2282, az öntödé- ben 2207, a kábelgyárban 1801, a gumigyárban 1984, a textil- müvekben 1849, a cipőgyárban 1818, a gyufagyárban 1726 forintot kerestek a munkások havonta az elmúlt esztendő- ben. Közgazdasági terminológiával élve az életszínvonal a társadalom tagjainak anyagi és kulturális helyzetét jelzi, s annak alakulása mindig a termelési mód függvénye. Az elmúlt esztendőben javult az életszínvonal és bízunk benne, hogy a következő években sem lanyhul, hanem to- vább emelkedik mindannyiunk keresete, életműveje.

GAZDAGH ISTVÁN